

Middle European
interdisciplinary
master's programme in
Cognitive Science

ETICKÉ ROZHODOVANIE

V digitálnom veku

26. 5. 2022
Tomáš Gál, PhD.

- ▶ Internet

- ▶ Internet už používame všetci

- ▶ Sociálne médiá

- ▶ „Ak niečo dostanete zadarmo, ste produkt.“
-- Ježibaba Janíčkovi a Marienke o tom, ako to chodí ...

KYBERPRIESTOR

oldtimers	vy
Chcú sa baviť s človekom	Chcú textovať
Chcú sa baviť v reálnom čase „teraz riešim, teraz chcem vyriešiť“	Riešim priebežne, asynchrónne
Získavajú informácie, pomaly, z jedného zdroja, v logických krokoch	Rýchle, simultánne získavanie informácií, multimédia, veľa zdrojov
Preferencia na text	Preferencia na multimédiá

KTO SME?

- ▶ Rozdiely Online vs. Offline ?
- ▶ Rešpekt k jedincom a komunitám
- ▶ Spoločenské role
- ▶ Emický a etický prístup

ČO JE ETICKÉ V KYBERPRIESTORE?
KTO SKONTROLUJE ONLINE?

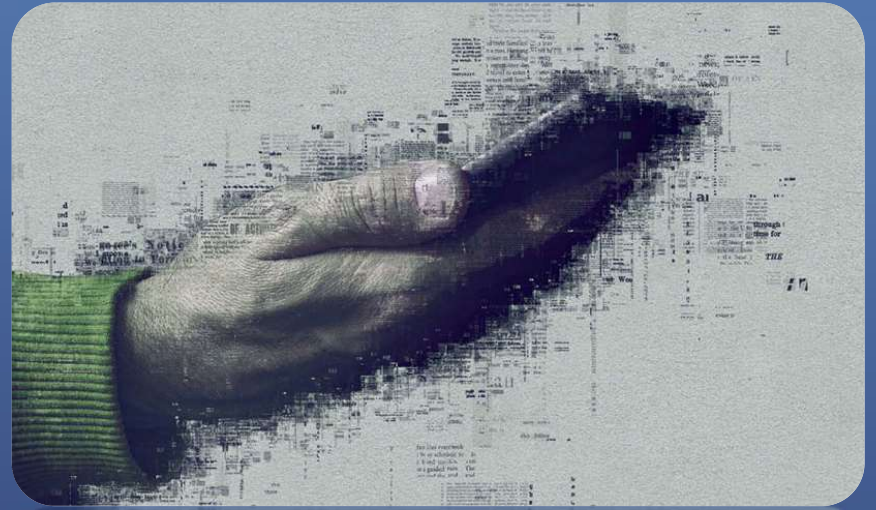
- ▶ Súkromie
- ▶ Vlastníctvo a autorstvo
- ▶ Zodpovednosť
- ▶ Participácia

ČO JE ETICKÉ V KYBERPRIESTORE?

- ▶ Sloboda slova (?)
- ▶ Právo na identitu (?)

KTO POVIE, „ČO JE PRAVDA?“

- ▶ Digitálne občianstvo
- ▶ Digitálna inklúzia
- ▶ Dobrý život
- ▶ Starostlivosť o ľudí

ČO OČAKÁVAME?
AKO TO DOSIAHNEME?

- ▶ Nekonať zlo
  - ▶ Rob inému to, čo chceš, aby robili tebe
  - ▶ Nerob inému to, čo nechceš, aby robili tebe
  - ▶ Rob inému to, čo chce, aby mu bolo robené
- ▶ Autonómnosť
  - ▶ Každý má právo sa rozhodnúť za seba
- ▶ Dodržovať sľuby
- ▶ Byť féroví

ČO MÁME ROBIŤ?
AKO SA ROZHODNÚŤ?

- ▶ Sociálna nerovnosť
- ▶ Nízke požiadavky na vzdelanie
- ▶ Kognitívne skreslenia
- ▶ Spoločenská zotrvačnosť

AKÚ SÚ OBMEDZENIA?
ČO S TÝM?

- ▶ Chceme byť lepší a budeme takí.
- ▶ Budeme tolerantnejší k chybám, lebo všetci ich robíme.
- ▶ Kritické myslenie používame na kritiku vlastného myslenia.
- ▶ Čo akceptujeme offline, akceptujeme online. Sme tí istí ľudia.
- ▶ Empatia, porozumenie, súhlas, nie sú nárokovateľné. Dávame ich bez požiadavky reciprocity. Nedožadujeme sa.
- ▶ Strážime si súkromie. Strážime aj súkromie iných. Fake profily sú stotožniteľné.
- ▶ Zdravý rozum (a keď sa nepodarilo, povieme, ospravedlníme sa).

ZHRNUTIE

Friends, I have discovered my new patron saint

Klaas Meijer @klaasm67

"I see that you have made 3 spelling mistakes." Last words of Marquis de Favras after reading his death sentence before being hanged (1790).

BONUS

Ďakujem za pozornosť 😊

TOMAS.GAL@UNIBA.SK